

[Axel Kristensen.]

mand pr. time, end vi gjorde tidligere, men vor evne til at bygge boliger er ikke steget ret meget trods alt.

Meget kyndige byggeteknikere forsikrer, at med den fornødne frihed og konkurrence kan boligbyggeriet billiggøres i meget høj grad — men frihed og konkurrence må der til.

Alt det, jeg her har sagt, er ikke nyt. Jeg har som ordfører for venstre sagt det gang på gang, men man ville ikke høre efter det. Ved saneringslånenes behandling i 1957 sagde jeg de samme ting, som jeg nu har sagt. Vi har fremsat lovforslag om frigørelse af arbejdskraften, men den højtærede økonomiminister havde kun hånlige ord til overs for det, ord om, at det var dilletanteri, til trods for at det, der stod i vort forslag, byggede på tilstande i andre grupper af erhvervslivet. Nu beklager han sig over, at det er gået langsomt med omstillingen, at det er svært at få den frihed på arbejdsmarkedet, der skal til. Han har selv ansvaret for det ved den stilling, han tog, da vi behandlede vort forslag i folketinget.

Lad mig sige det så klart, jeg formår: de to små hjælpepartier har ved deres støtte til det stærkt konservative socialdemokrati hindret frihed på dette område. Socialdemokratiet holder ustandselig på det bestående; det vil ikke acceptere de nye tider, de nye produktionsmidler og de nye byggeformer, og derfor tør jeg betegne det som det mest konservative, vi har i Danmark, som det parti, der i højeste grad holder på det bestående. Ved den afgjorte fejltagelse, at sætte socialister til at administrere frigørelse, har de to små partier det fulde medansvar for den fiasko, som foreligger her. Men naturligvis bærer den højtærede boligminister hovedansvaret over for det høje ting.

Intet løses virkelig ved nu at udstede byggestop. Hvad enten det sker for at sinke byggeriet eller for at begrænse det, skaffer det os jo ikke mere byggeri; det skaffer os ikke de boliger, vi mangler, ikke de klasseværelser, vi mangler, ikke arbejdskraft til den omlægning af erhvervslivet, som de nye tilstande kræver.

15 år efter verdenskrigens afslutning står vi med tabene, inflationen og forvirringen. 15 år efter krigens afslutning kører

vi videre, uden at opgaven er løst. Jeg er enig med den højtærede statsminister i, at regeringens opgave ikke er løst — den opgave at skaffe flere og bedre boliger og samtidig skaffe bygninger nok til vore erhverv, det være sig landbrug, industri, handel eller håndværk, og til priser, der kan bæres.

Ansvaret for denne fiasko er så stort, fordi det er så livsvigtigt et område. Vil regeringen nu tage opgaven om arbejdets frigørelse op, eller skal vi bare køre videre på samme måde, skal vi bare begrænse mulighederne for at skaffe det, vi står og mangler? Det er meget for fattigt af økonomiministeren, at han overhovedet ikke kan sige noget om, hvad man vil gøre i den forhåndenværende situation.

Hvad vil det egentlig sige, at man laver byggestop? Det vil sige, at man stiller håndværksmestre, der er klar til at gå i gang, og som har arbejdskraft til det, i den situation, at de ikke kan påbegynde arbejdet. Deres svende og deres arbejdere må gå andre steder hen, måske til de områder, hvor der ikke er lavet byggestop, så der bliver færre håndværkere de steder, hvor man har mest brug for dem. Uvidenhed om, hvad der skal ske, vil påføre mange mennesker uhyre tab. 18 dage efter at man har udstedt et sådant forbud, ved man overhovedet ikke, hvad man vil gøre. Men man måtte da vide, hvad man ville bruge dette byggestop til; man stoppede da vel ikke helt ud i luften uden at have tænkt spor over, hvad der skulle ske? Alligevel er der 18 dage efter ikke sket noget som helst. 18 dage efter kan ministeren ikke give en eneste oplysning, men kun komme med tomme ord om, at man vil afvikle det — ja, det er da klart, for man kan jo ikke blive ved at standse boligbyggeriet. Ingen som helst virkelige oplysninger evner man at give i denne sag. Det er for ringe og for lille en formåenhed hos regeringen i så vigtigt et spørgsmål.

Carl P. Jensen: Efter denne klare og instruktive vejledning til regeringen om, hvorledes hele problemet skal løses, føler jeg mig meget beskæmmet, for slet så gode råd kan jeg ikke give — men det er jo heller ikke nødvendigt at give dem mere end én gang.